

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2002/74/EF

af 23. september 2002

om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 137, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter høring af Regionsudvalget,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, der blev vedtaget den 9. december 1989, fastsættes i punkt 7, at etableringen af det indre marked skal føre til en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår inden for Det Europæiske Fællesskab. Denne forbedring skal desuden, der hvor det er nødvendigt, indebære en udvikling af bestemte aspekter af arbejdsmarkedslovgivningen, såsom procedurerne ved kollektiv afskedigelse og i forbindelse med konkurs.
- (2) Direktiv 80/987/EØF ⁽⁴⁾ har til formål at sikre arbejdstagere et minimum af beskyttelse i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens. Med henblik herpå pålægger direktivet medlemsstaterne en pligt til at etablere en garantiinstitution, der sikrer arbejdstagerne betaling af løntilgodehavender.
- (3) Udviklingen i medlemsstaternes konkursret og udviklingen af det indre marked gør det nødvendigt at tilpasse visse af dette direktivs bestemmelser.
- (4) Af hensyn til retssikkerheden og gennemsækeligheden kræves der desuden en række præciseringer med hensyn til anvendelsesområde og bestemte definitioner i direktiv 80/987/EØF. Det er navnlig hensigtsmæssigt i direktivets bestemmelser at præcisere de udelukkelsesmuligheder, medlemsstaterne har, og derfor lade direktivets bilag udgå.

(5) For at sikre en ligelig beskyttelse af de berørte arbejdstagere bør definitionen af insolvens tilpasses de nye lovgivningsmæssige tendenser i medlemsstaterne på dette område, så begrebet også kommer til at omfatte andre former for insolvensbehandling end likvidation. I den forbindelse bør medlemsstaterne, med henblik på at fastslå garantiinstitutionens betalingsforpligtelse, kunne beslutte, at når en insolvenssituation giver anledning til flere insolvensbehandlinger, skal en sådan situationen behandles, som om der var tale om én enkelt insolvensbehandling.

(6) Det er hensigtsmæssigt at sikre, at de arbejdstagere, der er omfattet af Rådets direktiv 97/81/EF af 15. december 1997 om rammeaftalen vedrørende deltidsarbejde, der er indgået af UNICE, CEEP og EFS ⁽⁵⁾, Rådets direktiv 1999/70/EF af 28. juni 1999 om rammeaftalen vedrørende tidsbegrænset ansættelse, der er indgået af EFS, UNICE og CEEP ⁽⁶⁾, og Rådets direktiv 91/383/EØF af 25. juni 1991 om supplering af foranstaltningerne til forbedring af sikkerheden og sundheden på arbejdsstedet for arbejdstagere, der har et tidsbegrænset ansættelsesforhold eller et vikaransættelsesforhold ⁽⁷⁾, ikke udelukkes fra dette direktivs anvendelsesområde.

(7) Med henblik på at garantere arbejdstagernes retssikkerhed i forbindelse med insolvens hos virksomheder, der virker i flere medlemsstater, og fastslå arbejdstagernes rettigheder i overensstemmelse med retspraksis ved EF-Domstolen er det nødvendigt at indføre en bestemmelse, hvori det eksplicit fastsættes, hvilken garantiinstitution der skal dække løntilgodehavender i disse tilfælde, samt at målet for samarbejdet mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne er, at arbejdstagerne får udbetalt deres løntilgodehavender så hurtigt som muligt. Det er nødvendigt at sikre en korrekt anvendelse af bestemmelserne på området ved at indføre et samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente administrationer.

(8) Medlemsstaterne kan fastsætte begrænsninger for garantiinstitutionernes ansvar, som bør være forenelige med direktivets sociale målsætning og tage højde for kravenes forskellige størrelse.

⁽¹⁾ EFT C 154 E af 29.5.2001, s. 109.

⁽²⁾ EFT C 221 af 7.8.2001, s. 110.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 29.11.2001 (endnu ikke offentliggjort i EFT), Rådets fælles holdning af 18.2.2002 (EFT C 119 E af 22.5.2002, s. 1) og Europa-Parlamentets afgørelse af 14.5.2002 (endnu ikke offentliggjort i EFT). Rådets afgørelse af 27.6.2002.

⁽⁴⁾ EFT L 283 af 28.10.1980, s. 23. Senest ændret ved tiltrædelsesakten af 1994.

⁽⁵⁾ EFT L 14 af 20.1.1998, s. 9. Senest ændret ved direktiv 98/23/EF (EFT L 131 af 5.5.1998, s. 10).

⁽⁶⁾ EFT L 175 af 10.7.1999, s. 43.

⁽⁷⁾ EFT L 206 af 29.7.1991, s. 19.

- (9) For lettere at kunne identificere de forskellige former for insolvensbehandling, navnlig i grænseoverskridende situationer, er det hensigtsmæssigt, at medlemsstaterne meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater de former for insolvensbehandling, der indebærer, at garantiinstitutionen griber ind.
- (10) Direktiv 80/987/EØF bør derfor ændres.
- (11) Målet for dette direktiv, nemlig tilpasning af visse bestemmelser i direktiv 80/987/EØF under hensyn til udviklingen i virksomhedernes aktiviteter i Fællesskabet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (12) Kommissionen bør forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen og anvendelsen af dette direktiv, navnlig hvad angår de nye beskæftigelsesformer i medlemsstaterne —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 80/987/EØF foretages følgende ændringer:

1) Titlen affattes således:

»Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens«.

2) Afdeling I affattes således:

»AFDELING I

Anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

1. Dette direktiv finder anvendelse på tilgodehavender, som arbejdstagere i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold har hos arbejdsgivere, der er insolvente i henhold til artikel 2, stk. 1.

2. Medlemsstaterne kan undtagelsesvis udelukke visse arbejdstagerkategoriers tilgodehavender fra dette direktivs anvendelsesområde, såfremt der findes andre former for garanti, og det godtgøres, at disse sikrer arbejdstagerne en beskyttelse svarende til den, der følger af dette direktiv.

3. Hvis en sådan bestemmelse allerede finder anvendelse i den nationale lovgivning kan medlemsstaterne fortsat udelukke følgende fra dette direktivs anvendelsesområde:

- a) tjenestefolk, der beskæftiges af en fysisk person
- b) partsfiskere.

Artikel 2

1. Med henblik på dette direktiv anses en arbejdsgiver for at være insolvent, når der med hjemmel i de administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser i en medlemsstat er indgivet begæring om indledning af kollektiv bobehandling som følge af arbejdsgiverens insolvens, som medfører, at arbejdsgiveren helt eller delvis mister rådigheden over sine aktiver, at der udpeges en kurator eller en person med en lignende funktion, og at den myndighed, som har kompetence i henhold til nævnte bestemmelser

- a) enten har truffet afgørelse om indledning af bobehandlingen
- b) eller har konstateret, at arbejdsgiverens virksomhed eller bedrift er lukket endeligt, og at de foreliggende aktiver ikke er tilstrækkelige til at berettiggende indledning af bobehandlingen.

2. Dette direktiv berører ikke medlemsstaternes nationale retsregler for så vidt angår definitionen af udtrykkene »arbejdstager«, »arbejdsgiver«, »løn«, »erhvervet ret« og »delvis erhvervet ret«.

Medlemsstaterne kan dog ikke udelukke følgende fra direktivets anvendelsesområde:

- a) deltidsansatte som defineret i direktiv 97/81/EF
- b) personer med tidsbegrænset ansættelse som defineret i direktiv 1999/70/EF
- c) personer med vikaransættelsesforhold som defineret i artikel 1, nr. 2, i direktiv 91/383/EØF.

3. Medlemsstaterne kan ikke gøre arbejdstagernes rettigheder i henhold til dette direktiv betinget af en minimumsperiode i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold.

4. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne udvider beskyttelsen af arbejdstagerne til også at gælde i andre tilfælde af insolvens som f.eks. de facto-betalingsstandsning af permanent karakter, der fastslås ved andre bobehandlinger med hjemmel i national ret end de i stk. 1 omhandlede.

Sådanne bobehandlinger medfører dog ikke en garantipligt for garantiinstitutionerne i de øvrige medlemsstater i de tilfælde, der er omhandlet i afdeling IIIa.

3) Artikel 3 og 4 affattes således:

»Artikel 3

Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at garantiinstitutioner sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør, hvor der er hjemmel herfor i national ret, jf. dog artikel 4.

De tilgodehavender, garantiinstitutionen dækker, er ikke-udbetalt løn, der er optjent i en periode, der ligger inden og/eller eventuelt efter en dato, som medlemsstaterne har fastsat.

Artikel 4

1. Medlemsstaterne kan begrænse den i artikel 3 omhandlede betalingspligt for garantiinstitutionerne.

2. Såfremt medlemsstaterne gør brug af den i stk. 1 omhandlede mulighed, fastsætter de den periode, for hvilken garantiinstitutionen dækker tilgodehavender. Dette tidsrum kan dog ikke være kortere end en periode, der omfatter lønnen for de seneste tre måneder af det ansættelsesforhold, der ligger inden og/eller efter den i artikel 3 omhandlede dato. Medlemsstaterne kan indregne denne minimumsperiode på tre måneder i en referenceperiode, der ikke kan være kortere end seks måneder.

Medlemsstater, der fastsætter en referenceperiode på mindst 18 måneder, kan begrænse den periode, for hvilken garantiinstitutionen dækker tilgodehavender, til otte uger. I så fald lægges de perioder, der er mest favorable for arbejdstagerne, til grund for beregningen af minimumsperioden.

3. Medlemsstaterne kan endvidere fastsætte lofter over garantiinstitutionens betalinger. Disse lofter skal mindst være på et socialt niveau, der er forenelig med dette direktivs sociale målsætning.

Såfremt medlemsstaterne gør brug af denne mulighed, skal de underrette Kommissionen om fremgangsmåderne ved fastsættelse af loftet.»

4) Følgende afdeling indsættes:

»AFDELING IIIa

Bestemmelser vedrørende situationer, der er grænseoverskridende

Artikel 8a

1. Såfremt en virksomhed, der har aktiviteter i mindst to medlemsstater, bliver insolvent som defineret i artikel 2, stk. 1, er det garantiinstitutionen i den medlemsstat, hvor arbejdstageren sædvanligvis udfører eller udførte sit arbejde, der skal dække betalingen af arbejdstagernes tilgodehavender.

2. Omfanget af arbejdstagernes rettigheder fastslås i henhold til den lovgivning, der gælder for den pågældende garantiinstitution.

3. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der tages hensyn til de afgørelser, der i de i stk. 1 omhandlede tilfælde træffes inden for rammerne af en insolvensbehandling, jf. artikel 2, stk. 1, som er begæret indledt i en anden medlemsstat, når arbejdsgiverens insolvens som defineret i dette direktiv skal fastslås.

Artikel 8b

1. Med henblik på gennemførelsen af artikel 8a fastsætter medlemsstaterne, at der udveksles relevante oplysninger mellem de kompetente offentlige administrationer og/eller mellem de i artikel 3 omhandlede garantiinstitutioner, som bl.a. gør det muligt at gøre den pågældende garantiinstitution, bekendt med tilgodehavender.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater adresserne på deres kompetente offentlige administrationer og/eller garantiinstitutioner. Kommissionen offentliggør disse oplysninger.»

5) Følgende nye stykke tilføjes i artikel 9:

»Gennemførelsen af dette direktiv kan under ingen omstændigheder tjene som begrundelse for en forringelse af eksisterende forhold i medlemsstaterne og af det generelle beskyttelsesniveau for arbejdstagerne på det område, der er omfattet af dette direktiv.«

6) Følgende nye litra indsættes i artikel 10:

»c) at afvise eller begrænse den i artikel 3 omhandlede betalingspligt eller den i artikel 7 omhandlede garantipligt, såfremt arbejdstageren selv eller sammen med nære slægtninge var ejer af en væsentlig del af arbejdsgiverens virksomhed eller bedrift og havde en betydelig indflydelse på virksomhedens eller bedriftens aktiviteter.«

7) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 10a

Medlemsstaterne meddeler Kommissionen og de øvrige medlemsstater, hvilke nationale former for insolvensbehandling der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde og enhver ændring, der vedrører disse. Kommissionen offentliggør disse meddelelser i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.«

8) Bilaget udgår.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 8. oktober 2005. De underretter straks Kommissionen derom.

Medlemsstaterne anvender de i første afsnit omhandlede love og bestemmelser på alle former for insolvens, der opstår for en arbejdsgiver efter disse love og bestemmelsers ikrafttræden.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne sender Kommissionen de nationale retsfor-
skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af
dette direktiv.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De
Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Senest den 8. oktober 2010 forelægger Kommissionen Europa-
Parlamentet og Rådet en rapport om gennemførelsen og anven-
delsen af dette direktiv i medlemsstaterne.

Artikel 5

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 23. september 2002.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

M. FISCHER BOEL

Formand